KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2022/1930,

6. juuli 2022,

millega muudetakse delegeeritud määruses (EL) 2018/1229 sätestatud regulatiivseid tehnilisi standardeid seoses asendusostukorda käsitlevate sätete kohaldamise kuupäevaga

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrust (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012, ([1]) eriti selle artikli 7 lõiget 15,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2018/1229 ([2]) on kindlaks määratud meetmed arvelduse ebaõnnestumiste ennetamiseks ja nendega tegelemiseks ning arveldusdistsipliini parandamiseks. Need meetmed hõlmavad arvelduse ebaõnnestumiste seiret ning arvelduse ebaõnnestumiste korral rahatrahvide kogumist ja määramist. Delegeeritud määruses (EL) 2018/1229 on kindlaks määratud ka määruse (EL) nr 909/2014 artikli 7 lõigetes 3–8 osutatud asendusostuprotsessi üksikasjad.

(2) Delegeeritud määrust (EL) 2018/1229 muudeti komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2020/1212, ([3]) et lükata delegeeritud määruse (EL) 2018/1229 jõustumise kuupäev edasi 1. veebruarile 2021. See edasilükatud jõustumise kuupäev lükati komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2021/70 ([4]) veel kord edasi 1. veebruarile 2022.

(3) Sidusrühmad on siiski esitanud tõendeid selle kohta, et kohustuslikud asendusostud võivad suurendada likviidsussurvet ja asendusosturiskiga väärtpaberite kulusid. Selline mõju võib turu volatiilsuse korral veelgi süveneda. Seda arvesse võttes võib määruses (EL) nr 909/2014 sätestatud ja delegeeritud määruses (EL) 2018/1229 täpsustatud kohustusliku asendusostu eeskirjade kohaldamisel olla negatiivne mõju liidu kapitaliturgude tõhususele ja konkurentsivõimele liidus. See mõju võib omakorda kaasa tuua suurema ostu- ja müügihinna vahe ning vähendada turu tõhusust ja stiimuleid laenata väärtpabereid väärtpaberite laenuks andmise ja repoturgudel ning arveldada tehinguid liidus asutatud keskdepositooriumide kaudu. Kohustusliku asendusostu eeskirjade kohaldamise kulud, nagu on praegu sätestatud määruses (EL) nr 909/2014, kaaluvad seega eeldatavasti üles võimaliku kasu.

(4) Määruse (EL) nr 909/2014 artikli 76 lõiget 5 on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/858 ([5]) artikliga 17. Kõnealuse muudatusega nähakse ette võimalus määrata määruse (EL) nr 909/2014 (mida on täiendatud delegeeritud määrusega (EL) 2018/1229) artikli 7 lõigetes 1–13 osutatud arveldusdistsipliini meetmete puhul erinevad kohaldamise kuupäevad, et anda piisavalt aega määruses (EL) nr 909/2014 sätestatud arveldusdistsipliini raamistiku ja eelkõige kohustusliku asendusostu eeskirjade ümberhindamiseks. Seepärast tuleb tagada, et delegeeritud määruse (EL) 2018/1229 sätteid, mis käsitlevad kohustuslikku asendusostu, ei kohaldata

([1]) ELT L 257, 28.8.2014, lk 1.

([2]) Komisjoni 25. mai 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2018/1229, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 909/2014 arveldusdistsipliini käsitlevate regulatiivsete tehniliste standarditega (ELT L 230, 13.9.2018, lk 1).

([3]) Komisjoni 8. mai 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/1212, millega muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2018/1229, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 909/2014 arveldusdistsipliini käsitlevate regulatiivsete tehniliste standarditega (ELT L 275, 24.8.2020, lk 3).

([4]) Komisjoni 23. oktoobri 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/70, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2018/1229 arveldusdistsipliini käsitlevate regulatiivsete tehniliste standardite kohta seoses selle jõustumisega (ELT L 27, 27.1.2021, lk 1).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrus (EL) 2022/858, mis käsitleb hajusraamatu tehnoloogial põhinevate turutaristute katsekorda ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 600/2014 ja (EL) nr 909/2014 ning direktiivi 2014/65/EL (ELT L 151, 2.6.2022, lk 1).

kuni selle ümberhindamise lõpuleviimiseni. See tagaks ka, et turuosalistel ei teki dubleerivaid rakendamiskulusid juhul, kui neid eeskirju määruse (EL) nr 909/2014 läbivaatamise tulemusena muudetakse ([6]).

(5) Sellest tulenevalt ei tuleks delegeeritud määruse (EL) 2018/1229 sätteid, mis käsitlevad kohustuslikku asendusostu, kohaldada alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast kuni 2. .november 2025.

(6) Vastavalt määruse (EL) nr 909/2014 artiklile 72 ja kõnealuse määruse (nagu see kehtis enne selle muutmist määrusega (EL) 2022/858) artikli 76 lõikele 5 jäeti alates delegeeritud määruse (EL) 2018/1229 jõustumise kuupäevast välja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 236/2012 ([7]) artikkel 15, et võtta arvesse asjaolu, et alates sellest kuupäevast pidid määrus (EL) nr 909/2014 ja delegeeritud määrus (EL) 2018/1229 ühtlustama liidu tasandil arvelduse ebaõnnestumiste ennetamise ja nendega tegelemise meetmeid, kusjuures nende kohaldamisala on laiem kui määrusel (EL) nr 236/2012. Võttes arvesse, et delegeeritud määruse (EL) 2018/1229 sätteid, mis käsitlevad kohustuslikku asendusostu, ei kohaldata alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast kuni 2. .november 2025, tuleb ette näha asendusostukord, mis oli varem sätestatud määruse (EL) nr 236/2012 artiklis 15, kuni hakatakse kohaldama määruse (EL) 2018/1229 artiklites 21–38 sätestatud eeskirju.

(7) Seepärast tuleks delegeeritud määrust (EL) 2018/1229 vastavalt muuta.

(8) Käesoleva määruse aluseks on Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu.

(9) Võttes arvesse muudatuse piiratud ulatust, vajadust tagada turuosalistele võimalikult kiiresti selgus ning nende turuosaliste poolt määruse (EL) 2022/858 seadusandliku ettepaneku raames Euroopa Komisjoni korraldatud avaliku konsultatsiooni käigus juba esitatud teavet, ei ole ESMA korraldanud ühtegi avalikku konsultatsiooni. ESMA siiski analüüsis põhjalikult võimalikke asjaomaseid kulusid ja kasu ning küsis nõu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010 ([8]) artikli 37 kohaselt loodud väärtpaberituru sidusrühmade kogult. ESMA tegi regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu väljatöötamisel ka koostööd Euroopa Keskpankade Süsteemi liikmetega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Delegeeritud määruse (EL) 2018/1229 muutmine

Delegeeritud määrust (EL) 2018/1229 muudetakse järgmiselt.

1) IV peatükki „Lõppsätted“ lisatakse artikkel 41a:

„*Artikkel 41a*

Üleminekusätted

Kuni 2. .november 2025 tagab aktsiate kliirimise teenuseid osutav keskne vastaspool liikmesriigis, et on kehtestatud menetlused, mis vastavad kõigile järgmistele nõuetele:

([6]) 16. märtsil 2022 võttis Euroopa Komisjon vastu seadusandliku ettepaneku muuta määrust (EL) nr 909/2014, et suurendada liidu arveldusturgude tõhusust, tagades samal ajal finantsstabiilsuse (https://ec.europa.eu/info/publications/220316-central-securities-depositories-regulation-review_en).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 236/2012 lühikeseks müügi ja krediidiriski vahetustehingute teatavate aspektide kohta (ELT L 86, 24.3.2012, lk 1).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

a) kui füüsiline või juriidiline isik, kes müüb aktsiaid, ei suuda aktsiaid arveldamiseks üle kanda nelja tööpäeva jooksul pärast arveldamise tähtpäeva, käivitub automaatselt aktsiate asendusostu kord, et tagada aktsiate ülekandmine arveldamiseks;

b) kui ülekantavate aktsiate asendusost ei ole võimalik, makstakse ostjale summa, mis põhineb ülekantavate aktsiate väärtusel ülekandmise tähtpäeval, kusjuures lisandub ostjale arvelduse ebaõnnestumisega tekitatud kahju summa;

c) füüsiline või juriidiline isik, kes ei suuda tagada arveldamist, hüvitab kõik punktide a ja b kohaselt makstud summad.“

2) Artiklit 42 muudetakse järgmiselt:

i) pealkiri asendatakse järgmisega:

„**Jõustumine ja kohaldamine**“;

ii) lisatakse järgmine lõik:

„Artiklites 21–38 sätestatud arveldusdistsipliini meetmeid ei kohaldata siiski enne 2. .november 2025.“

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 6. juuli 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN